

13. 2. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Konkurz na Fischera: evropský budík zvoní

Nejvyšší soud zrušil konkurz, který byl v Česku od dubna 2005 vyhlášen na majetek Václava Fischera.

**Skóre:** 0.77

**Název zdroje:** Hospodářské noviny

**Datum vydání:** 13.02.2008

**Nadpis:** Konkurz na Fischera: evropský budík zvoní

**Strana:** 8

**Rubrika:** názory

**Autor:** Tomáš Richter

**Náklad:** 58615

**Oblast:** Celostátní deníky

**Zpracováno:** 13.02.2008 05:14

**Identifikace:** DCHN20080213010043 cz

**Klíčová slova:** kauza (6x), práva (3x), kauze (3x), soudy (3x), soudní (2x), právu (2x), soud (2x), soudního řízení, Nejvyšší soud, právo, evropského, evropské právní úpravě, právem, soudce, mezinárodní, právník, soudu

Nejvyšší soud zrušil konkurz, který byl v Česku od dubna 2005 vyhlášen na majetek Václava Fischera. Důvodem je skutečnost, že Fischera už předtím "poslal do konkurzu" soud v Německu (Soud ruší jeden z konkurzů na Fischera, HN 12. února). Co se v celé věci vlastně z hlediska evropského insolvenčního práva stalo a co to znamená pro české soudce a české věřitele?

Jedno místo, jeden soud

Chtěl bych předeslat, že neznám spis a nijak se v případě neangažuji; kauza ovšem vyvolává řadu obecných otázek.

Evropské insolvenční právo, které u nás platí od 1. května 2004, je v podstatě jen právem procesním. Snaží se koordinovat problémy se soudní příslušností a rozhodným právem v případech, kdy má dlužník majetek na území více členských států. Neříká nic o způsobu ani o míře uspokojení věřitelů.

Celá koncepce vychází z toho, že na majetek jednoho dlužníka by v Evropské unii zásadně mělo být vedeno jen jedno insolvenční řízení, v němž se uspokojují všichni jeho věřitelé. Toto tzv. hlavní insolvenční řízení smí být jen jedno a smí být vedeno jen v tom členském státu, v němž má dlužník tzv. středisko hlavních zájmů - stručně řečeno místo, odkud pravidelně spravuje své záležitosti. Na mezinárodní úrovni se tím odráží základní princip insolvenčního práva, totiž přesvědčení, že úpadek lze vyřešit efektivněji, pokud jednotliví věřitelé svůj postup koordinují, nikoli když postupují individuálně.

Insolvenční soudy v EU by proto vždy samy od sebe měly zkoumat - bez ohledu na trvalé bydliště či

sídlo dlužníka -, zda dlužník má v jejich státě skutečně své středisko hlavních zájmů. S tím souvisí i to, že jakmile insolvenční soud jednoho členského státu zahájí hlavní insolvenční řízení, nesmí tak již učinit žádný soud jiného státu.

Zdá se, že přesně k tomu došlo v kauze Fischer, a proto musel český Nejvyšší soud rozhodnutí nižšího soudu zrušit.

Řízení, které bylo zahájeno v zemi, kde má dlužník středisko hlavních zájmů, se vztahuje na všechny dlužníkův majetek na území unie (byť existují výjimky ve vztahu k věřitelům, zajištěným majetkem mimo území státu, v němž je hlavní řízení vedeno, nebo ve vztahu k zemím, kde má dlužník tzv. provozovnu). A je třeba v něm přihlásit všechny pohledávky bez ohledu na to, v jaké zemi se věřitel nachází.

Chyť mě, když to dokážeš

Účelem tohoto pravidla je mimo jiné zabránit dlužníkům v taktickém přesunu majetku do jiných zemí a věřitelům v tom, aby dosáhli většího uspokojení, než jaké by jim jinak náleželo.

Půjčovat peníze mobilním dlužníkům je ale i tak vždy riskantní byznys a platí to i ve vztahu k evropské právní úpravě. Ta sice funguje na výše popsaném principu univerzality, nebrání ale dlužníkům měnit středisko hlavních zájmů.

Jedním z poněkud paradoxních výsledků tak je, že v době, kdy dlužníku půjčujete peníze, nevíte jistě, jakým insolvenčním právem se případně bude řídit uspokojení vaší pohledávky. Defekt evropského insolvenčního režimu (a nejen jeho) pak spočívá v tom, že na rozdíl od "normálního" civilního soudního řízení nelze předem platně sjednat soudní pravomoc pro případný dlužníkův úpadek.

Dalším problémem evropského režimu je to, že neexistuje žádný "evropský insolvenční rejstřík", on-line seznam, z něž by třeba český soudce mohl snadno a rychle zjistit, zda na téhož dlužníka již není vedeno hlavní řízení v Německu nebo jinde v unii.

Dvě zprávy pro nás

Kauza Fischer slouží jako jistý "budíček" pro české soudce i věřitele. Je třeba začít brát vážně fakt, že trvalé bydliště nebo sídlo dlužníka v Česku ještě neznamená, že český insolvenční soud má i pravomoc úpadek dlužníka projednat.

A pro věřitele je to zpráva, že přece jen bude bezpečnější přihlásit svou pohledávku tam, kde je řízení vedeno po právu. Může to být náročnější a dražší než uplatňovat pohledávku "doma". Tato komplikace ale plyne ze složitosti globalizovaného evropského trhu, ne z evropského insolvenčního práva, jež ji jen reflektuje.

Autor, právník, vyučuje na Institutu ekonomických studií FSV UK v Praze a působí jako Of Counsel v kanceláři Clifford Chance

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

